

28 JUNI 2019

Elia ziet toenemend capaciteitstekort voor nucleaire uitstap in België. Nieuw rapport wijst op urgentie en nood aan structureel vangnet om bevoorrading-zekerheid te handhaven.

KERNBOODSCHAPPEN

- Door de versnelde kolenuitstap in onze buurlanden, neemt de nood aan vervangingscapaciteit om de nucleaire exit vanaf 2025 op te vangen toe van 3,6 GW (cijfer uit Elia studie van eind 2017) tot ca. 3,9 GW
- Door de versnelde kolenuitstap is er bovendien een bijkomende capaciteitsnood tot meer dan 1 GW in de periode 2022-2025 waarvoor bijkomende maatregelen nodig zijn.
- Omdat de nood toeneemt, is het cruciaal dat de federale overheid het voorziene capaciteitsvergoedingsmechanisme (CRM) onverminderd voort uitwerkt zodat België een stevig vangnet heeft om de bevoorradingzekerheid vanaf 2025 te handhaven.

BRUSSEL – Zoals voorzien in de Belgische elektriciteitswet heeft Elia een bijkomende analyse gemaakt van de adequacy- en flexibiliteitsbehoeften in de periode 2020-2030. Beide zijn cruciale pijlers van een goed functionerend elektriciteitssysteem. Het nieuwe rapport bevestigt en versterkt de conclusies van eerdere studies die Elia uitvoerde in 2016 en 2017. Elia stelt vast dat de nood aan vervangingscapaciteit om de wettelijk voorziene nucleaire exit op te vangen, nog groter wordt. Nieuw element is de vervroegde kolenuitstap in onze buurlanden die de mogelijkheden voor België vermindert om elektriciteit te importeren in periodes van schaarste. Omdat de urgentie toeneemt, roept Elia de regering in lopende zaken en de volgende federale regering op om hier prioriteit aan te geven en het voorziene capaciteitsvergoedingsmechanisme (CRM) onverminderd voort uit te werken. Zelfs bij een gedeeltelijke nucleaire verlenging ziet Elia nood aan een vangnet dat investeringsimpulsen geeft om de vervangingscapaciteit volledig en tijdig te voorzien.

De nieuwe Elia studie is uitgevoerd in samenwerking met de Federale Overheidsdienst Economie en het Federaal Planbureau én in overleg met de CREG (Commissie voor de Regulering van Elektriciteit en Gas). Als beheerder van het Belgische hoogspanningsnet heeft Elia in het energiedebat een uitsluitend beleidsondersteunende rol. Omdat het elektriciteitsnet een belangrijke pijler is van onze welvaart en we vaststellen dat de urgentie verhoogt, herhalen we onze call to action.

Voor meer informatie

Marleen Vanhecke (ENG) – +32 486 49 01 09 – marleen.vanhecke@eliagroup.eu
Tom Demeyer (NDL) – +32 472 84 15 99 – tom.demeyer@elia.be
Jean Fassiaux (FR) – +32 474 46 87 82 – jean.fassiaux@elia.be

CONCLUSIE 1

VOOR EEN ORDELIJKE NUCLEAIRE EXIT IS VANAF 2025 EEN VERVANGINGS-CAPACITEIT NODIG VAN CA. 3,9 GW

Vanaf het moment van de kernuitstap (winter 2025-2026) zien we een structurele nood aan nieuwe capaciteit van ca. 3,9 GW. Hierbij is rekening gehouden met onzekerheden in onze buurlanden (ca. 1,5 GW) waar België geen vat op heeft zoals een verminderde beschikbaarheid van productie of interconnecties.

Die 3,9 GW kan ingevuld worden door om het even welke technologie maar is noodzakelijk om de bevoorradingszekerheid in België te kunnen handhaven. Waar Elia eind 2017 nog sprak van 3,6 GW aan vervangingscapaciteit (Studie: *“Electricity Scenarios for Belgium towards 2050”*), komt de becijferde nood nu op 3,9 GW. De urgentie verhoogt door de versnelde kolenuitstap in onze buurlanden, vooral in Duitsland.

Zelfs als er deels teruggekomen wordt op de kernuitstap door bijvoorbeeld 2 reactoren (2 GW) langer open te houden, blijft er een structurele nood aan nieuwe capaciteit.

Tussen 2025 en 2030 blijft de structurele capaciteitsbehoefte stabiel. Binnen deze tijdshorizon wordt de geleidelijke ontmanteling van klassieke productiecentrales in Europa in evenwicht gehouden door de massale komst van hernieuwbare energieproductie. De snelheid en de exacte timing waarmee deze transitie gebeurt, kan de capaciteitsbehoeften negatief beïnvloeden als deze niet goed gepland wordt.

CONCLUSIE 2

DOOR DE VERVROEGDE KOLENUITSTAP IN ONZE BUURLANDEN ZIEN WE IN DE PERIODE 2022-2025 EEN BIJKOMENDE CAPACITEITSNOOD TOT MEER DAN 1 GW.

Door de versnelde kolenuitstap in onze buurlanden, verhoogt de capaciteitsnood in België voor de winters 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025. Dit is een nieuw gegeven. Nog voor de kernuitstap van eind 2025, is er hierdoor een nieuwe capaciteitsbehoefte tot meer dan 1 GW waarvoor bijkomende maatregelen nodig zijn.

In het komende decennium wordt in Europa voor ca. 100 GW aan kolen- en nucleaire centrales gesloten; waarvan het grootste deel in West-Europa. Sinds de publicatie van de vorige adequacy- en flexibiliteitsstudie in 2016, zijn voor 26 GW aan vervroegde en bijkomende sluitingen aangekondigd. Vooral de versnelde kolenuitstap in onze buurlanden (Nederland, Groot-Brittannië, Italië, Frankrijk maar vooral Duitsland) heeft een negatieve impact op onze importmogelijkheden tijdens de wintermaanden.

Om in deze veranderende context de bevoorradingszekerheid te handhaven, zijn vanaf de winter 2022-2023 bijkomende maatregelen nodig. Het huidige mechanisme van strategische reserves is maar goedgekeurd tot de winter 2021-2022. Vanaf 2025 wordt het algemene marktondersteunende capaciteitsremuneratiemechanisme (CRM) van kracht. In de tussentijd zijn bijkomende maatregelen nodig om de periode 2022-2025 te overbruggen.

CONCLUSIE 3

ZONDER INTERVENTIE (CRM) ZIJN ER ONVOLDOENDE INVESTERINGSIMPULSEN VOOR DE TIJDIGE EN VOLLEDIGE KOMST VAN 3,9 GW AAN NIEUWE VERVANGINGSCAPACITEIT VOOR HET OPVANGEN VAN DE KERNUITSTAP

Deze studie bevestigt de nood aan een structurele interventie (zelfs bij een gedeeltelijke nucleaire verlenging) die investeringsimpulsen geeft om de vervangingscapaciteit volledig en tijdig te voorzien. Elia vraagt de regering in lopende zaken en de volgende federale regering om hier prioriteit aan te geven, zodat het geplande capaciteitsremuneratiemechanisme (CRM) op korte termijn zekerheid biedt aan de markt.

Willen we de bevoorradingszekerheid in België na de kernuitstap structureel garanderen, dan zien we nog steeds een goede oplossing in een marktbreed capaciteitsvergoedingsmechanisme (CRM) dat de energiemarkt (Energy Only Market) aanvult met een échte capaciteitsmarkt. Dit mechanisme moet technologieneutraal zijn (zowel productie, opslag, vraagbeheer, etc.), aan een zo laag mogelijke prijs en in lijn met de Europese regelgeving.

In april 2019 is een belangrijke eerste stap gezet met de aanpassing van de elektriciteitswet die het kader creëert voor de invoering van zo'n capaciteitsvergoedingsmechanisme. Dit werk moet onverminderd worden voortgezet, o.a. met het voorbereiden van uitvoeringsbesluiten en de gedetailleerde marktregels, zodat eind december 2019 de formele notificatie-procedure bij de Europese Commissie kan worden ingeleid, die zal onderzoeken of het mechanisme niet marktverstrend werkt.

Naast het voorbereiden van het CRM, blijft het even belangrijk om ook te blijven inzetten op energie-efficiëntie. Ook een versnelde ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen zorgt voor een verdere positieve bijdrage aan de klimaatakkoorden van Parijs en draagt in beperkte mate bij tot de bevoorradingszekerheid.

CONCLUSIE 4

OP WEG NAAR 2030 ZAL DE TOENEMENDE VARIABILITEIT DIE HERNIEUWBARE ENERGIEPRODUCTIE IN HET ELEKTRICITEITSSYSTEEM TEWEEGBRENGT, OPGEVANGEN KUNNEN WORDEN DOOR DE BESCHIKBARE FLEXIBILITEITSMIDDELEN.

Ondanks de bijkomende uitdagingen die een toenemend volume aan hernieuwbare energieproductie met zich meebrengt voor het systeembeheer, verwacht Elia dat er voldoende flexibiliteitsmiddelen aanwezig zullen zijn om de omvangrijkere schommelingen tussen injectie en afname - veroorzaakt door een volatielere productie - te kunnen opvangen. Voorwaarde is uiteraard dat er geen problemen zijn met de adequacy van het elektriciteitssysteem.

Ondanks de aanwezigheid van voldoende flexibele capaciteit in het systeem, blijft het in de periode 2020-2030 noodzakelijk om te waarborgen dat deze capaciteit effectief op elk moment operationeel beschikbaar is. Dit betekent dat er voldoende flexibele middelen klaar moeten staan die zowel door de markt als door Elia beschikbaar kunnen gehouden worden. Enkel zo kunnen onverwachte variaties van injectie en afname opgevangen worden.

Deze studie bekrachtigt ook dat nieuwe technologieën zoals opslag en vraagrespons in toenemende mate zullen bijdragen aan het opvangen van schommelingen in een hernieuwbaar elektriciteitssysteem. Elia moedigt dit aan en werkt actief mee aan voorstellen die deze trend stimuleren. Mede op ons initiatief is eind 2018 het Internet of Energy project gelanceerd (IO.Energy). Na een testfase die momenteel wordt opgezet, zal door het wegnemen van drempels en het gebruik van meer granulaire tijdsgebonden prijssignalen ervoor gezorgd worden dat flexibiliteit optimaal aan de marktwerking kan deelnemen en dit ook op de lagere spanningsniveaus.

CALL TO ACTION 2.0

In het belang van de Belgische samenleving is het van cruciaal belang dat de regering in lopende zaken én de volgende federale regering op tijd alle middelen in handen heeft om een ernstige capaciteitscrisis te vermijden. Ondanks de inspanningen van het voorbije jaar zijn we op vandaag voor geen enkel scenario klaar. Het blijft 5 voor 12.

Elia benadrukt dat ook het alternatieve scenario van een meer gefaseerde nucleaire exit (eg. verlenging Doel 4 en Tihange 3) belangrijke gevolgen heeft. Ook dan blijft een aanzienlijke vervangingscapaciteit noodzakelijk. Bovendien hebben reactoren waarvan de levensduur wordt verlengd een upgrade nodig met besteltijden en onbeschikbaarheden tijdens winters die zich nu al als moeilijk aankondigen.

In elk scenario zijn dus gepaste acties nodig en moet snel duidelijk worden wat de gevolgen zijn en de te nemen acties. Naast het zorgen voor vervangingscapaciteit is het daarom even belangrijk dat er spoedig gesprekken starten met de eigenaars van de kerncentrales.

En daarmee stopt het niet. Eens de maatregelen genomen zijn om de kernuitstap te begeleiden, zijn bijkomende inspanningen nodig om het traject van de klimaatdoelstellingen voort te bewandelen. Dat kan niet zonder langetermijnvisie; een strategie die het traject uitstippelt en onderweg bijgestuurd wordt om het doel te halen.

Het volledige rapport “*Adequacy and Flexibility Study for Belgium 2020-2030*” is te vinden op www.elia.be.

Over Elia groep

EEN EUROPESE TOP 5 SPELER

Elia groep is actief in elektriciteitstransmissie. We zorgen dat productie en verbruik op elk moment in balans zijn. Zo voorzien we 30 miljoen eindverbruikers van elektriciteit. Met fialen in België (Elia) en het noordoosten van Duitsland (50Hertz) beheren we 18.990 km aan hoogspannings-verbindingen. Onze groep behoort daarmee tot de Europese top 5. Met een betrouwbaarheidsgraad van 99,999% geven we de samenleving een robuust elektriciteitsnet dat belangrijk is voor de socio-economische welvaart. We willen ook een katalysator zijn voor een geslaagde energietransitie naar een betrouwbaar, duurzaam én betaalbaar energiesysteem.

WIJ MAKEN DE ENERGIETRANSITIE WAAR

Door de uitbouw van internationale hoogspannings-verbindingen en het integreren van steeds grotere hoeveelheden hernieuwbare energieproductie, stimuleert Elia groep zowel de integratie van de Europese energiemarkt als de decarbonisering van onze samenleving. Tegelijk innoveert Elia groep haar operationele systemen en ontwikkelt marktproducten zodat nieuwe technologieën en marktpartijen toegang krijgen tot ons net. Elia groep maakt zo de energietransitie waar.

Headquarters

Elia System Operator
Boulevard de l'Empereur 20
1000 Brussels – Belgium

50Hertz GmbH
Heidestraße 2
D-10557 Berlin – Germany

IN HET BELANG VAN DE SAMENLEVING

Als centrale speler in het energiesysteem zet Elia groep zich in voor het belang van de samenleving. We spelen in op de snel veranderende energiemix met meer hernieuwbare energie en passen ons transmissienet voortdurend aan. We zorgen er ook voor dat investeringen op tijd en binnen het budget worden uitgevoerd en met een maximale focus op veiligheid. Bij de realisatie van onze projecten gaan we voor een proactief stakeholder management waarbij we heel vroeg in het ontwikkelingsproces en met alle betrokkenen wederzijdse communicatie opstarten. We stellen onze expertise ook ten dienste van onze sector en bevoegde overheden om het energiesysteem van de toekomst uit te bouwen.

INTERNATIONAAL GEORIËNTEERD

Naast activiteiten als transmissienetbeheerder, levert Elia groep diverse consulting diensten aan internationale klanten via Elia Grid International (EGI). Elia maakt ook deel uit van het consortium Nemo Link dat een eerste onderzeese elektrische interconnector bouwt tussen België en Groot-Brittannië.

Elia groep is actief onder de juridische entiteit Elia System Operator, een beursgenoteerde onderneming waarvan de referentieaandeelhouder de gemeentelijke holding Publi-T is.

www.elia.be/nl
www.eliagroup.eu/

